

Motion till riksdagen 2025/26:3495

av **Helene Odenjung m.fl. (L)**

Avskaffande av den övre åldersgränsen för mammografiscreening

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den övre åldersgränsen för mammografiscreening och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige erbjuds kvinnor mellan 40 och 74 år regelbunden och avgiftsfri mammografiscreening. Efter 74 års ålder upphör kallelserna, trots att vart fjärde bröstcancerfall inträffar hos kvinnor över 75 år.

Detta innebär att äldre kvinnor själva måste upptäcka en knöl, söka vård och få remiss – vilket ofta leder till senare diagnos, större tumörer och mer aggressiv behandling. Enligt Bröstcancerrapporten 2025:

- Fler än hälften av alla dödsfall i bröstcancer inträffar hos kvinnor över 74 år.
- Dödligheten i bröstcancer har minskat kraftigt bland kvinnor under 74 år, men knappt alls hos äldre kvinnor.
- En hälsoekonomisk analys visar att höjd åldersgräns till 84 år skulle minska dödligheten med 31 % bland de som undersöks – till en kostnad under Socialstyrelsens gräns för kostnadseffektiv vård.
- 84 % av kvinnor mellan 65 och 89 år vill fortsätta gå på mammografi enligt en Novusundersökning.
- En frisk 75-årig kvinna har idag en förväntad livslängd på 13–14 år, vilket gör tidig upptäckt fortsatt relevant.
- Tumörer hos kvinnor över 75 år är i genomsnitt större vid diagnos, vilket leder till mer omfattande behandling och sämre livskvalitet.
- En studie från Region Stockholm visar att dödligheten i bröstcancer minskar med 27 % i åldersgruppen 70–74 år vid fortsatt screening.

Att neka äldre kvinnor tillgång till mammografiscreening är ett uttryck för åldersdiskriminering. Liberal politik bygger på individens rätt till hälsa, trygghet och självbestämmande – oavsett ålder. Därför bör:

- Den övre åldersgränsen för mammografiscreening avskaffas nationellt.
- Det bör också utredas att ge regionerna möjlighet att införa ett opt-in-system från 75 års ålder, där kvinnan själv väljer om hon vill fortsätta kallas, och Socialstyrelsens rekommendationer bör uppdateras utifrån dagens kunskapsläge och livslängd.

Helene Odenjung (L)

Helena Gellerman (L)

Gulan Avci (L)

Elin Nilsson (L)

Louise Eklund (L)

Cecilia Rönn (L)

Malin Danielsson (L)